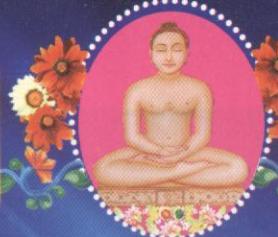

२७

सोम्य महोत्सवी वर्ष

भारत में सर्वाधिक प्रसारित संप्रदाय रहित जैन मासिक पत्रिका...

जैन प्रखरपत्रा

संपादक - फूलचन्द कटारिया

वर्ष-२७

अंक - २

मई २०१२

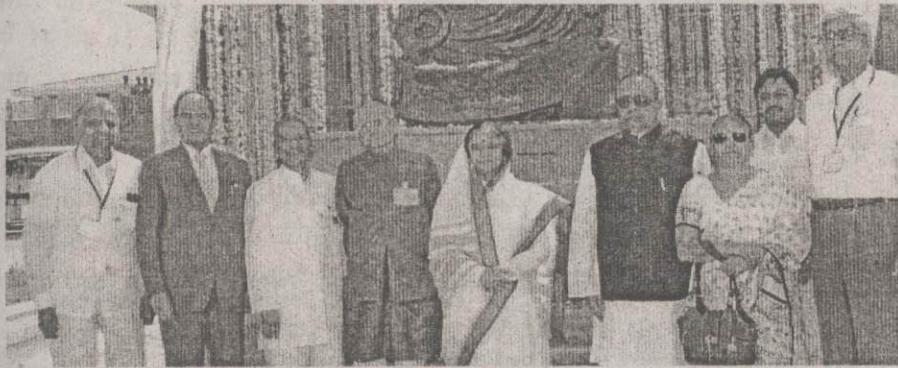
मुल्य - २५

दृशाचे वैभव!

जळगांवच्या जैन हिल्सवरील गांधीतीर्थ

जळगांव येथील जैन उद्योग समूहाच्या जैन हिल्समध्ये गांधी रिसर्च फॉंडेशनच्या गांधी तीर्थ या उपक्रमाचे उद्घाटन महामहिम राष्ट्रपती प्रतिभाराई पाटील यांचे शुभमहाते संपन्न झाले. याची कार्यक्रमाचे अध्यक्ष राज्यपाल के.शंकरनारायण, शिक्षणतङ्ग देवीसिंग शेखावत, पालकमंत्री गुलाबराव देवकर, श्रीलंकाचे सर्वोदय संस्थापक डॉ.ए.टी.आरियरने, महात्मागांधीजींचे नातू श्री.तुषार गांधी, गांधीजींने नेते एव्ह.एस.दोसाईस्वामी, नारायणराव झावरे, फॉंडेशनचे चेत्रसन घंडशेखर धर्माधिकारी, संस्थापक अध्यक्ष उद्योगपती श्री.भवरलालजी जैन व संचालक आर.डी.मेहता उपस्थित होते. (निर्मल प्रेस सर्विस, अ.नगर)

संपूर्ण भारत वर्षाला ललामभूत ठरणाऱ्या जळगांवच्या जैन उद्योग समूहाने पुरस्कृत केलेल्या गांधीतीर्थ या भव्य-दिव्य प्रकल्पाचे लोकार्पण भारताच्या महामहिम राष्ट्रपती प्रतिभाराई पाटील यांच्या शुभस्ते नुकतेच झाले. या माध्यमातून पद्मश्री भवरलालजी जैन यांनी नव्या पिढीच्या जडणुघडणीसाठी आयुष्यभर जपलेले गांधी तीर्थाचे स्वप्न साकार झाले आहे. या प्रकल्पास तसेच तो जाणीवपूर्वक साकारणाऱ्या भवरलालजी जैन, अशोक जैन व या संस्थेचे अध्यक्ष न्या.चंद्रशेखर धर्माधिकारी यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन व हार्दिक शुभकामना..

करोडी रुपये खर्च करून बांधण्यात आलेले गांधी तीर्थ म्हणजे भवरलाल भाऊंच्या संकल्पनेतील मानचित्र आहे. ज्या हेतूने या प्रकल्पाची त्यांनी उभारणी केली तो हेतू अतिशय उदात असून गांधी तत्वज्ञानाला उभारी देणारा आहे. ज्या परिस्थितीतून देशाची आणि जगाची वाटवाल सुरु आहे. ती परिस्थिती अस्वस्थ करणारी असली तरी सावरण्यास गांधीजींच्या विचारांशिवाय अन्य पर्याय नाही. जे जगातल्या सर्वच

विचारवंतानी व राज्यकर्त्त्यानी मान्य केलेले आहे. परंतु नेमका हा गांधी विचार कसा आहे? माझे जीवन हाच माझा संदेश आहे. असे गांधीजींना का म्हणावेसे वाटले? असे अनेक प्रश्न सामान्य लोकांच्या मनात आहेत. गांधी भारतातल्या प्रत्येक घराला परिचित आहेत. व्यक्ति म्हूळून परिचय असणे आणि त्या व्यक्तिच्या विचारांचा परिचय असणे यात घोरे अंतर असते. गांधीजींच्या बाबतीत हे आंतर सामान्य मनामध्ये जास्त आहे. आईन्स्टीट्यूट इन्ने गांधीजींबद्दल, जगाच्या पाठीवर अशा प्रकारचा एक चालता बोलता हाड-मासाचा पुतळा जन्माला आला होता याचे लोकांना आश्चर्य वाटेल, असे म्हटले आहे. संबंध जग आज गांधी विचाराने प्रेरित झाले असताना गांधीजींचाच देश त्याबद्दलचे गांधीर्य का हरवून बसला यावर केवळ चिता व्यक्त कर्तव्यापेक्षा नव्या पिढीपर्दी हा विचार आपण कसा पोहचवू शकतो अशा सकारात्मक दृष्टीकोनातून या महत्वाकांक्षी प्रकल्पाची उभारणी घाऊंनी केली आहे.

गांधीजींनी दस्तूरखुद असे म्हटले आहे की, गांधीवाद नवाचा कोणताही इसम मी मागे टाकून जावू इच्छित

इरिगेशनने संस्कारासाठी गांधीतीर्थाची उभारणी केली आहे. येथे येणाऱ्या नव्या पिढीने अंतर्मुख व्हावे, विचार करण्यास त्याने बाध्य व्हावे. मध्यवरीन व जेडांनी आपल्या जीवनाचे सिहावलोकन करावे. आणि छोट्यांना घडविणारा संस्कार व्हावा अशी प्रकल्पाची मांडणी आहे. गांधी तीर्थ एक संग्रहालय आहे. परंतु ते इतर संग्रहालयासारखे नस्तू त्यातून संदेश जावा असे त्याचे स्वरूप आहे. इतर ठिकाणी आहेत तशाच गांधीजींची संबंधीत असलेल्या वस्तू येथे आहेत. त्यांच्या जीवनातील महत्वपूर्ण प्रसंग येथे कलात्मकाने दाखविले आहे. यांही पलीकडे त्यातून जगावे करो याचा मंत्र मिळाणर आहे. गांधीजींनी जी एकादश ब्रते पाळली त्यातला एक जरी आपण पाळला, आत्मसात केला तरी निसंगाशी तादतम्य पावणाऱ्या जगण्याचा प्रयत्न करीत आहोत. याची अनुपूर्णी येथे येणाऱ्याने घ्यावी असा प्रयत्न या प्रकल्पातून केला गेला आहे.

देशात आणि जगात सरकार निमसरकारी, स्वयंसेवी अशा अनेक संस्थांनी निरनिराळ्या ठिकाणी संग्रहालये उभारली आहेत. परंतु हे संग्रहालय म्हणजे या सम हाच या श्रेणीतले असून त्यांचा संबंध आताच्या माणसाच्या जीवनाशी जोडला गेला आहे. म्हणूनच त्याचे नामकरण गांधी तीर्थ असे भवरलाल भाऊंनी केले आहे ते सुरंगत असेच म्हणावे लागेल. त्यांच्या परिवारातील पुढच्या दोन पिढ्या या विचारांनी भावलेल्या आहेत. त्याचे प्रत्यंतर म्हणजे त्यांचे थोरले चिरंजीव अशोक जैन यांनी व त्यांच्या इतर तीन भावडांनी तमाम संपत्तीचा द्रस्ट क रायला. सांगून गांधीजींची द्रस्टीशीपची संकल्पना अंमलात आणण्याचा प्रयत्न केला आहे. गांधी तीर्थाच्या निर्मितीचा हाच स्त्रीत म्हणावे लागेल.

- रमेश दाणे, धुळे